

فهرست

چند کلمه با خواننده.....	۹
در آینهٔ آثار.....	۱۱
فلسفه	۲۵
فلسفه.....	۲۷
فلسفه در قرون وسطی.....	۳۱
دکارت.....	۳۳
هگل.....	۳۷
راسل.....	۳۸
فلسفهٔ قدیم و جدید.....	۳۹
فلسفهٔ تحلیلی معاصر.....	۴۰
فرگه.....	۴۲
شعر	۵۷
شعر گفتن.....	۵۹
سبک هندی.....	۸۰
مسئلهٔ تعهد.....	۹۵
شعر و سیاست.....	۹۶
فروغ فرخزاد و مسئلهٔ شعر و زندگی.....	۹۸
«خانه سیاه است».....	۱۱۵
مسئلهٔ زن.....	۱۱۹

مسئلهٔ آزادی بیان.....	۱۲۲
زبان و فرهنگ عامیانه.....	۱۲۳
احمد شاملو.....	۱۳۳
کاربرد قافیه.....	۱۳۵
جدایی شاملو از نیما.....	۱۳۸
فرم شعر شاملو.....	۱۴۰
تصویرهای شاملو.....	۱۴۵
در زمان بودن.....	۱۴۸
زبان شعر شاملو.....	۱۴۹
موسیقی در شعر شاملو.....	۱۵۶
نیما، اخوان، شاملو و مسئلهٔ روایت.....	۱۵۷
در آستانهٔ انقلاب.....	۱۶۴
دو دههٔ پایانی.....	۱۶۷
انتقاد به شعر شاملو.....	۱۷۲
زمانهٔ شاملو.....	۱۷۶
جریان روشنفکری.....	۱۸۰
بودن یا نبودن.....	۱۸۲
ترجمه‌های شاملو.....	۱۸۴
نقدهای منتشر شده دربارهٔ شعر شاملو.....	۱۹۲
«کتاب کوچک».....	۱۹۳
شب‌های شعر خوشه.....	۱۹۵
شب‌های شعر انستیتو گوته.....	۱۹۷
رابطهٔ شاملو و اخوان.....	۱۹۹
فردوسی و مسئلهٔ شاملو.....	۲۰۲
«کتاب هفته» و «کتاب جمعه».....	۲۰۵
«ایران‌شهر».....	۲۰۸
دیدارهای بعدی.....	۲۱۶

۲۲۱ مهدی اخوان ثالث
۲۲۳ تأثیر نیما
۲۳۵ روایت و بیان روایی
۲۳۸ کارکرد آرکاییک زبان
۲۴۰ اخوان و مسئلهٔ زمان
۲۴۱ روشنفکر و اخوان
۲۴۹ سیاست، جامعه، و اخوان ثالث
۲۵۴ تأویل شعر اخوان
۲۵۶ رابطهٔ اخوان با طنز
۲۵۸ خوب و بد شعر اخوان
۲۶۲ قدیم و جدید زبان اخوان
۲۶۴ رابطهٔ وزن با اخوان
۲۶۵ اسطوره در شعر اخوان
۲۶۶ شعرهای غنایی و عاشقانهٔ اخوان
۲۶۸ آیندهٔ شعر اخوان
۲۷۲ دیدارها
۲۷۷ ذات مضطرب شاعران
۲۸۱ شعرهای دوست‌داشتنی اخوان
۲۸۵ شعر دههٔ هفتاد
۲۸۷ دههٔ هفتاد
۲۹۴ ظهور پست‌مدرنیسم در غرب
۲۹۷ شعر دههٔ هفتاد و مسئلهٔ احساس
۲۹۹ حواشی
۳۰۱ «خطاب به پروانه‌ها»

روشنفکری..... ۳۰۵

مسئله روشنفکری..... ۳۰۷

شریعتی و آل احمد..... ۳۱۵

احمد کسروی..... ۳۱۹

انقلاب ۵۷ و مسئله روشنفکری..... ۳۲۱

«در خدمت و خیانت روشنفکران»..... ۳۲۸

خلیل ملکی و آل احمد..... ۳۳۲

بوف کور..... ۳۳۹

بوف کور..... ۳۴۱

هوشنگ گلشیری..... ۳۶۵

اولین دیدارها..... ۳۶۷

جنگ اصفهان..... ۳۶۸

مجله «مفید»..... ۳۷۵

مجله «کارنامه»..... ۳۷۶

داستان‌های کوتاه گلشیری..... ۳۷۷

رمان‌های گلشیری..... ۳۸۲

گلشیری و هدایت..... ۳۸۷

گلشیری و مسئله رئالیسم..... ۳۹۰

«جن‌نامه»، «معصوم‌ها»، «آینه‌های دردار»..... ۳۹۳

گلشیری و مسئله مذهب..... ۳۹۸

گلشیری و شعر..... ۳۹۹

فهرست اعلام..... ۴۰۴

چند کلمه با خواننده

باری به قول دهخدا از مطلب پرت نشویم. از ۱۳۸۵ که مصاحبه‌های آقای مهدی مظفری ساوجی با من شروع شد تا ۱۳۸۹ که پایان یافت، بیش از ۲۰ ساعت گفت‌وگو ضبط شد. هنوز مُرکّب صورت مکتوب خشک نشده بود که صورت تایپ‌شده را برای تأیید به من سپرد: با عنوان و فهرست مطالب و اعلام.

نسخه حروفچینی‌شده را در گوشه‌ای نهادم و شش سال در آن گوشه ماند و گرفتاری‌ها مجال بازخوانی نمی‌داد اما تلفن‌های پی‌درپی او که از احوالپرسی شروع و به وقایع اتفاقیه ختم می‌شد و در انتها: «راستی آن مصاحبه...»، ادامه داشت. بهانه‌ای نبود که نیاوردم: گرفتاری‌های زندگی، عذر غدر اهل عصر، اینکه حال امروز اصلاً تعریفی ندارد و سال دیگر در همین روز بدتر هم خواهد شد و ابتلا به امراض لاعلاج... اما سماجت مشارالیه همچنان باقی. کم‌کم داستان داشت به کابوسی تبدیل می‌شد. سرانجام کوتاه آمدم.

نسخه را پس از شش سال دوباره خواندم.

و حالا چند نکته لازم به ذکر:

۱. چند جواب، به خصوص در باب شاملو و اخوان تکرار شده، زیرا

سؤال‌ها هم تکراری بود معذرت.

۲. در بازبینی مصاحبه‌ها، پس از نه سال گاه تاریخ‌ها همخوانی ندارد. ایضاً معذرت.

۳. پیش از این، آقای اردوان امیری نژاد در «تاریخ شفاهی ادبیات معاصر ایران» به دبیری آقای محمدهاشم اکبریانی، مصاحبه‌ای اختصاصاً در باب زندگی من کرده است که در نشر ثالث، سال ۱۳۸۷ چاپ شد. آن مصاحبه در آستانه سفری چندماهه و به تعجیل انجام شد و با همه ویرایش‌های بعدی نکته‌های جالب توجهی از مشاهداتم، که خوشبختانه حدیث نفس نبود، از حافظه گریخت. اگر چاپ دیگری از آن مصاحبه باشد و عمری، مصدع اوقات خواهم بود.

۴. از آنجا که ایرانیک ما، برخلاف ایتالیک، چندان ایرانیک نیست نام کتاب‌ها داخل گیومه نهاده شد.
با تشکر از خوانندگان احتمالی و پیگیری مقاومت‌ناپذیر آقای مهدی مظفری ساوجی.

ضیاء موحد

۱۳۹۴/۵/۹

در آینه آثار*

تحصیلات

۱. کارشناسی فیزیک از دانشگاه تهران، ۱۳۴۳.
۲. کارشناسی ارشد فیزیک از دانشگاه تهران، ۱۳۴۸، عنوان پایان‌نامه: «احتمال تشعشعات الکترومغناطیسی هسته در میدان کوانتایی»، به راهنمایی دکتر هوشنگ روحانی‌نژاد.
۳. دکترای فلسفه از یونیورسیتی کالج لندن، ۱۳۶۰، عنوان پایان‌نامه: «مفهوم فرگه از اندیشه (Gedanke)، به راهنمایی استاد دبلیو. اچ. هارت.

مسئولیت‌ها

- مدیر گروه منطق، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، از مهر ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۳.
- معاون پژوهشی انجمن حکمت و فلسفه ایران، از دی ۱۳۷۱ تا ۱۳۸۰.

* این فهرست کامل نیست. اغلب کتاب‌ها بارها تجدید چاپ شده‌اند. در اینجا تنها تاریخ چاپ اول ذکر شده است. در معرفی مقالات به گزیده‌ای از آن‌ها بسنده شد. بعضی مقاله‌ها هم در مجموعه‌های مقالات آورده شده‌اند.

عضو کمیسیون دائمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، از ۱۳۸۱.
 عضو هیئت امنای مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، از ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۹.
 مدیر کمیته علمی فلسفه زبان و منطق انجمن زبانشناسی ایران، از خرداد
 ۱۳۸۱

رئیس انجمن منطق ایران، از تیر ۱۳۸۹.
 رئیس پژوهشکده فلسفه علوم از ۱۳۹۳/۶/۸.

جوایز

کتاب *درآمدی به منطق جدید* (جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران،
 ۱۳۶۹).

ترجمه کتاب *نظریه ادبیات*، اثر رنه ولک و اوستین وارن (جایزه کتاب سال
 جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۴).

استاد نمونه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۵-۱۳۷۶.
 مجموعه شعر *مشتی نور سرد* (جایزه تقدیری کتاب سال جمهوری اسلامی
 ایران، ۱۳۸۱).

کتاب *منطق موجها* (جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲).

زمینه‌های پژوهش

۱. منطق و فلسفه

۲. ادبیات

الف. فلسفه و منطق

کتاب‌ها

درآمدی به منطق جدید، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۶۸.
واژگان توصیفی منطق، (انگلیسی به فارسی) پژوهشگاه علوم انسانی و